

Kirjastojärjestelmät ja laitteistoympäristö - tilannekatsaus

Linnea2-AMKIT –yhteiskokous 2014-08-29

Markku Heinäsenaho

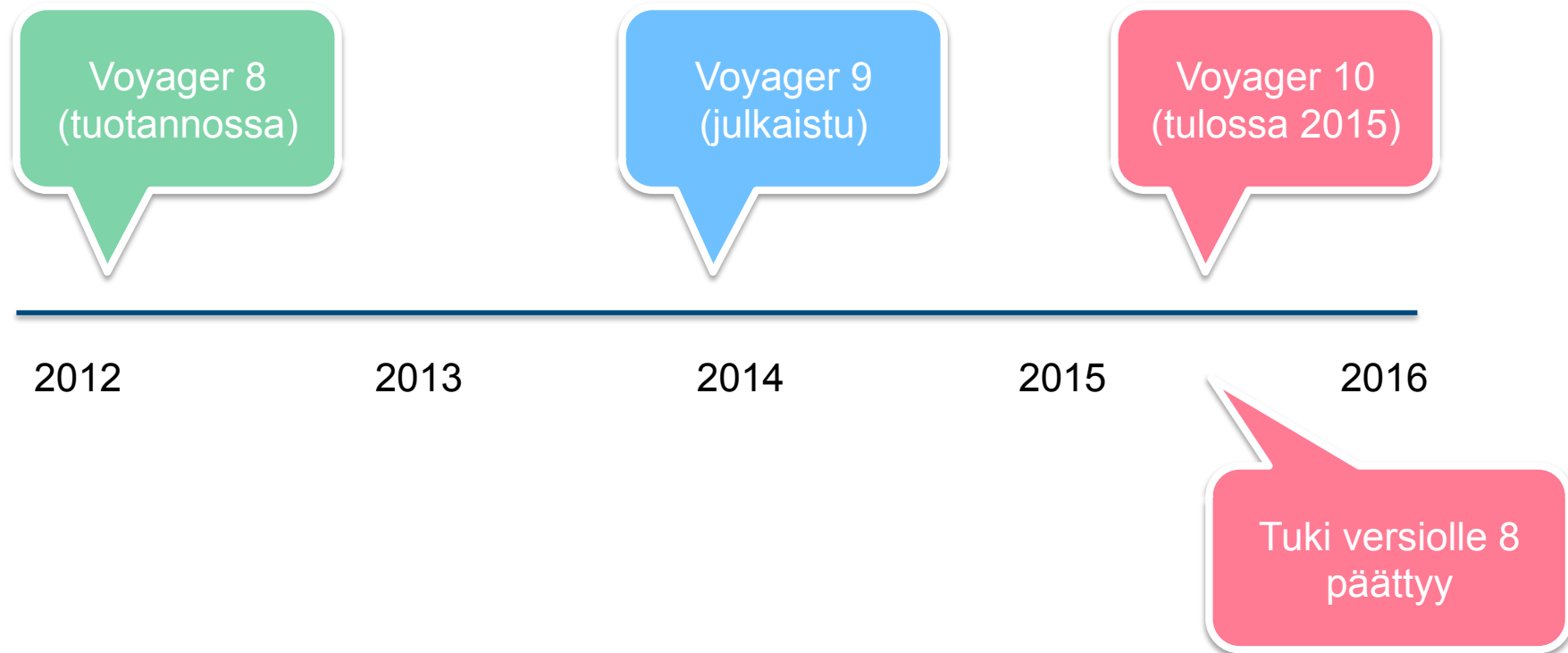

KANSALLISKIRJASTO - Kirjastoverkkopalvelut

Edellisessä kokouksessa sovittua

- Edellisessä kokouksessa sovittiin selvitettäväksi:
 1. Miten Voyager-järjestelmän kanssa voidaan toimia jatkossa? Mahdollisuudet ja riskit?
 2. Miten toimitaan Aleph-järjestelmän kanssa? Kannattaako siirtää vuokralaitteistolle?
 3. Nykyisen (oman) laitteistoympäristön tilanne ja vaihtoehtoiset toimintatavat
- Kaikki edellämainitut vaikuttavat toisiinsa, joten tilannetta kannattaa tarkastella kokonaisuutena
- Myös aikataulu uuteen kirjastojärjestelmään siirtymisessä vaikuttaa vaihtoehtojen etuihin ja haittoihin
- Esitetyt hinta-arviot ovat alustavia arvioita ja voivat muuttua kumpaan tahansa suuntaan. Suuruusluokan pitäisi kuitenkin olla oikea.

Voyager tilannekatsaus - päivitystarve

- Ex Libris on luvannut selvittää (juuri saatu tieto) onko Voyager 8 teknistä tukea mahdollista jatkaa seuraavat vuodet. Mikäli tuki kattaisi keskeiset tietoturvallisuuteen vaikuttavat tekijät, olisi periaatteessa mahdollista jatkaa nykyversiolla

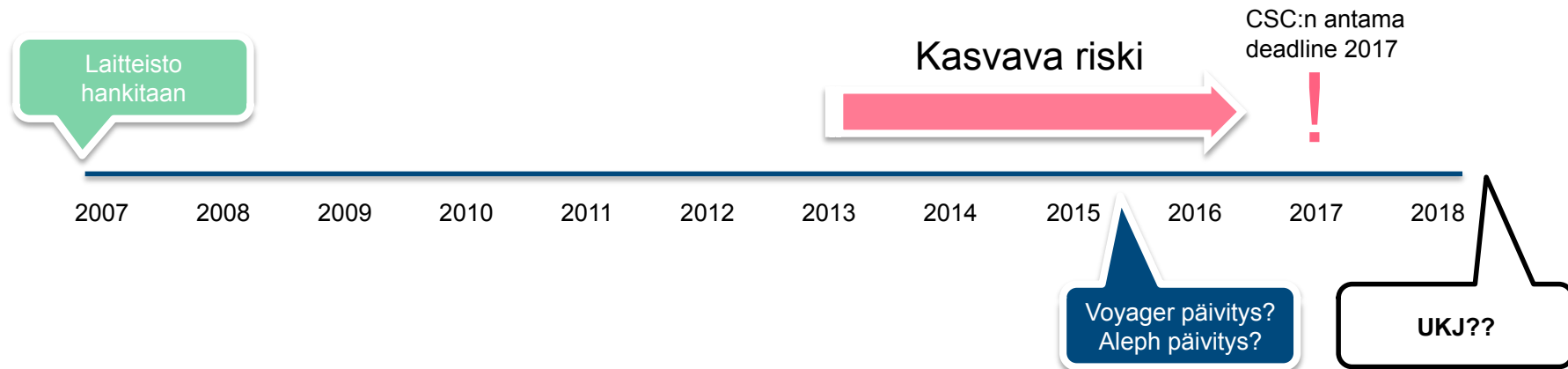
Teknisen tuen loppumisen seuraukset

- Ex Libris ei ole velvollinen auttamaan ongelmatilanteissa
- Tietoturvariskit kasvavat
 - Ei saada tietoturvapäivityksiä
 - Tietokantasovellus (Oracle) erityisen kriittinen – aukkojen löytyessä tieto leviää nopeasti ja sitä osataan hyödyntää
 - Historiallisesti ajatellen uhka on epätodennäköinen, seuraukset olisivat kuitenkin vakavat
- Vastuukysymykset tietovuodon sattuessa
 - Mikäli tekninen tuki päästetään loppumaan, Ex Libris vapautuu vastuusta
 - Vastuu siirtyy kirjastoille
 - Huolellisuusvelvoite henkilötietojen (ja lainaustietojen) käsittelyssä (22.4 1999/523:5§)
- Kansalliskirjastossa ei nähdä tätä realistisena vaihtoehtona

Mitä Voyager-päivitys tarkoittaisi?

- Edellyttää työpanosta (ajallisesti useita kuukausia)
 - Edellinen päivitys alkoi testidomainien luomisesta 1/2011 ja päättyi tuotantoon 6/2011
 - Paljon riippuu kirjastoista – Finnaan siirtyminen vähentää työmäärää (WebVoyage kustomoinnit)
- Uuden laitteiston hankkiminen suositeltavaa
 - Nykyinen laitteisto jo nyt kovilla – päivittäminen riskialtista
 - Mahdollinen palvelutason heikkeneminen (hitaus, katkot)
- Uusi Voyager ei tue WebVoyage Classic -versiota
 - Kaikkien pitäisi siirtyä käyttämään Tomcat-versiota (tai Finnaa)
 - Kirjastot vastaavat itse OPAC-räätälöintien toimivuudesta

Laitteistoympäristön tilanne

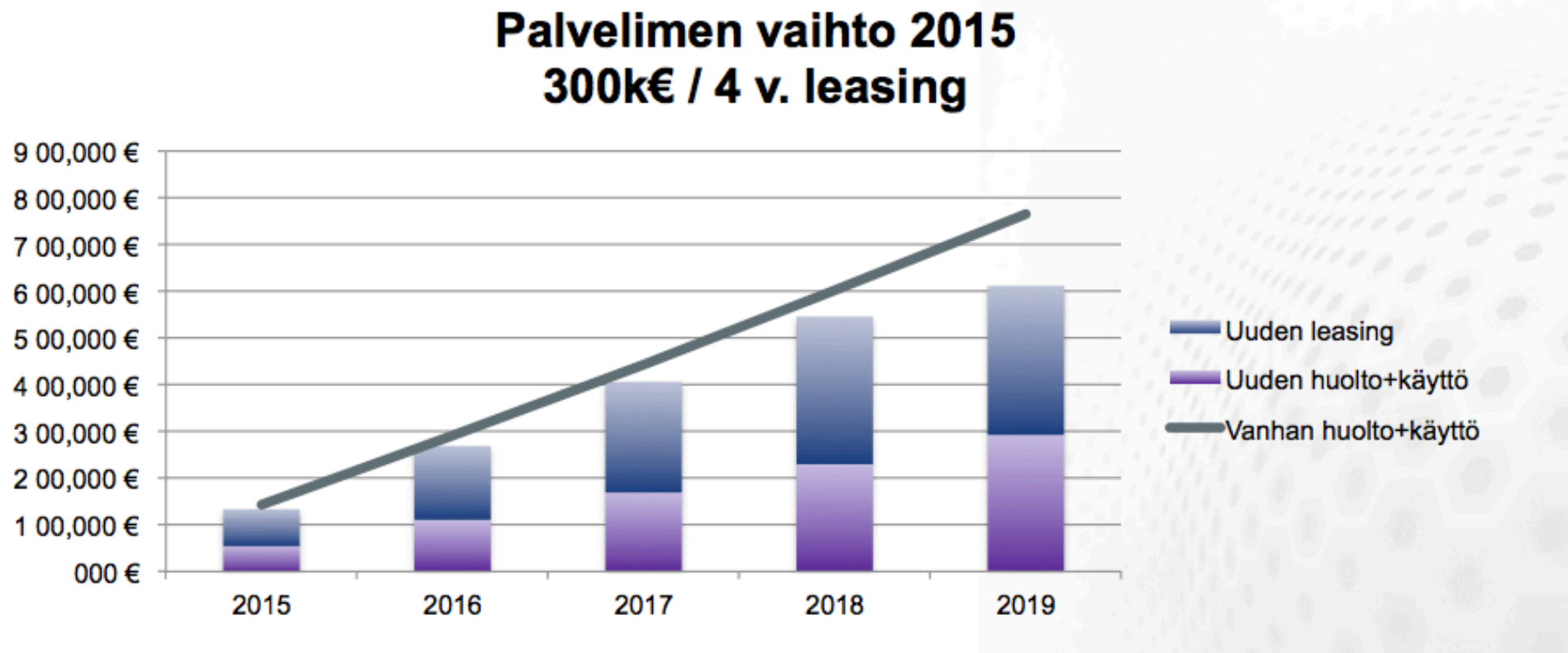

- Laitteisto olisi uusittava viimeistään 2017
 - Laiterikkojen todennäköisyys kasvaa laitteiston vanhetessa
 - UKJ ei näillä näkymin ehdi tuotantoon vielä 2017
- Voyager-päivitys ei suositeltavaa nykyisellä laitteistolla
 - Alephin siirto vapauttaisi 12,5% resursseja – laitteisto silti vanhaa
- Laitteiston ylläpito kallistuu ajan kuluessa
 - Valmistaja nostaa vanhan kaluston huoltokuluja
 - Laiterikot yllättäviä ja mahdollisesti kalliita

Uuden laitteiston kustannusvaikutukset

- Ostaminen edellyttää kertainvestointia
 - Karkea arvio 300,000€
 - Nykyistä pienemmät käyttökustannukset (n. -70,000€/vuosi)
 - Voisi maksaa itsensä takaisin 4,3 vuodessa
- Leasing-vaihtoehto
 - Saman laitteiston leasing 4 vuodelle: 546,000€ (136,500€/v)
 - Vertailuna jatkaminen nykylaitteistolla 4 vuotta: 602,000€
- Hinnat arvioita ja varmistuvat vasta EU-kilpailutuksen jälkeen
 - Kilpailutus kestää 3-4kk
- Tuki nykylaitteistolle joudutaan hankkimaan vielä vuodeksi
 - Vanhan laitteiston sopimus uusitaan aina syyskuun lopussa
 - Maksu vuodelle 2014 oli 56,000€ (samaa luokkaa 2015)

Kustannukset: leasing vs. nykylaitteisto

Alephin siirtäminen CSC:n pilveen

- Aleph olisi mahdollista muokata yhteensopivaksi CSC:n tarjoaman pilvilaitteiston kanssa (sama kuin Finnan alusta)
 - Jonkin verran halvempaa kuin nykyinen laitteisto (n. 20-30%)
- Alephin siirtäminen edellyttäisi 3-4htkk työpanosta
 - Työmäärän arviointi vaikeaa (ei aiempia kokemuksia)
- Vapauttaisi 12,5% nykylaitteiston tehoista
- Lisäisi kirjastojen laitteistokustannuksia noin 12,000€

Johtopäätökset

- Laitteiston uusiminen tulee eteen ennen seuraavaa kirjastojärjestelmää
- Mikäli uusi laitteisto hankitaan, se kannattaa tehdä heti
 - Moninkertainen laskentateho -> palvelutason paraneminen
 - Sitoutuminen 4 vuodeksi on kokonaisuutena edullinen ratkaisu
- Voyager on kannattaa päivittää 2016 kesään mennessä
 - Päivittämättä jättäminen johtaisi tietoturvan heikkenemiseen
 - Päivittämien on riskialtista ilman laitteiston uusimista

Mahdolliset etenemisvaihtoehdot

1. Päivitetään laitteisto ja järjestelmät
2. Siirretään Aleph CSC:n vuokrakoneille ja päivitetään Voyager
3. Hankitaan uusi laitteisto, ei päivityksiä
4. Ei tehdä mitään

1. Päivitetään laitteisto ja järjestelmät

- Laitteiston hankinta kilpailutuksineen olisi aloitettava niin pian kuin mahdollista
 - Kilpailutus 3-4kk
 - Leasing-vaihtoehto välttäisi kertainvestoinnin
 - 546,000€ / 4 vuotta (eli noin 136,500€ vuodessa)
 - Nykyiset järjestelmät voitaisiin siirtää sellaisinaan uudelle laitteistolle
 - Ei merkittäviä kustannuksia – jonkin verran työtä
- Mahdollinen aikataulu
 - Uuden tiedon mukaan Voyager 10 ei tulossa vielä vuoden 2015 aikana
 - Päivitys voitaisiin siirtää kesään 2016, jolloin valmisteluun jäisi runsaasti aikaa

2. Siirretään Aleph ja päivitetään Voyager

- Alephin siirtäminen edellyttäisi 3-4htkk työpanosta
- Vapauttaisi 12,5% laskentatehoa laitteistoympäristössä
 - Seurauksena Voyager-päivitys olisi jossain määrin turvallisempaa
- Laitteisto on edelleen tulossa käyttöikänsä päähän
 - Laitevikojen riski kasvaa -> yllättävät kulut, palvelukatkot
 - Huoltokustannukset korkeita ja kasvavat edelleen
- Jatkaminen nykylaitteistolla vuoden 2017 yli olisi tietoinen riski

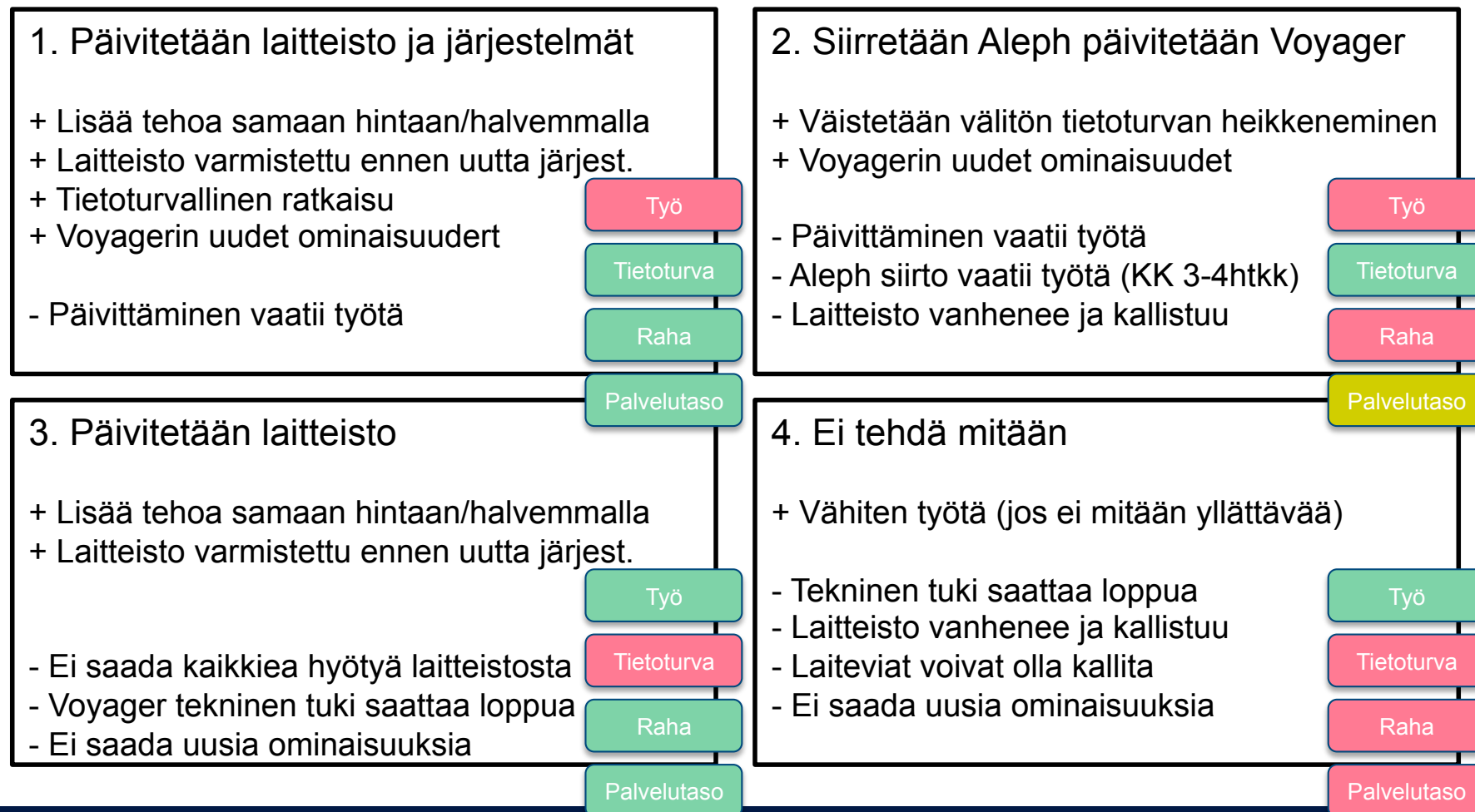
3. Päivitetään laitteisto

- Vältetään laitteiston vanhenemisen aiheuttamat riskit
- Ei merkittäviä rahallisia kustannusvaikutuksia
- Laitteiston tuoma lisäteho jäisi hyödyntämättä mikäli järjestelmiä ei päivitetä – ei uusia ominaisuuksia
- Vältetään kuitenkin järjestelmien päivityksen vaatima työ
- Tietoturvatilanteen merkittävä heikkeneminen
 - Vanhentuva järjestelmä johon ei saada tietoturvapäivityksiä
 - Vastuu tietovuodoista kirjastoilla
- Mikäli Ex Libris suostuu jatkamaan Voyager 8 teknistä tukea, tietoturvauhka väistyy tai ainakin pienenee

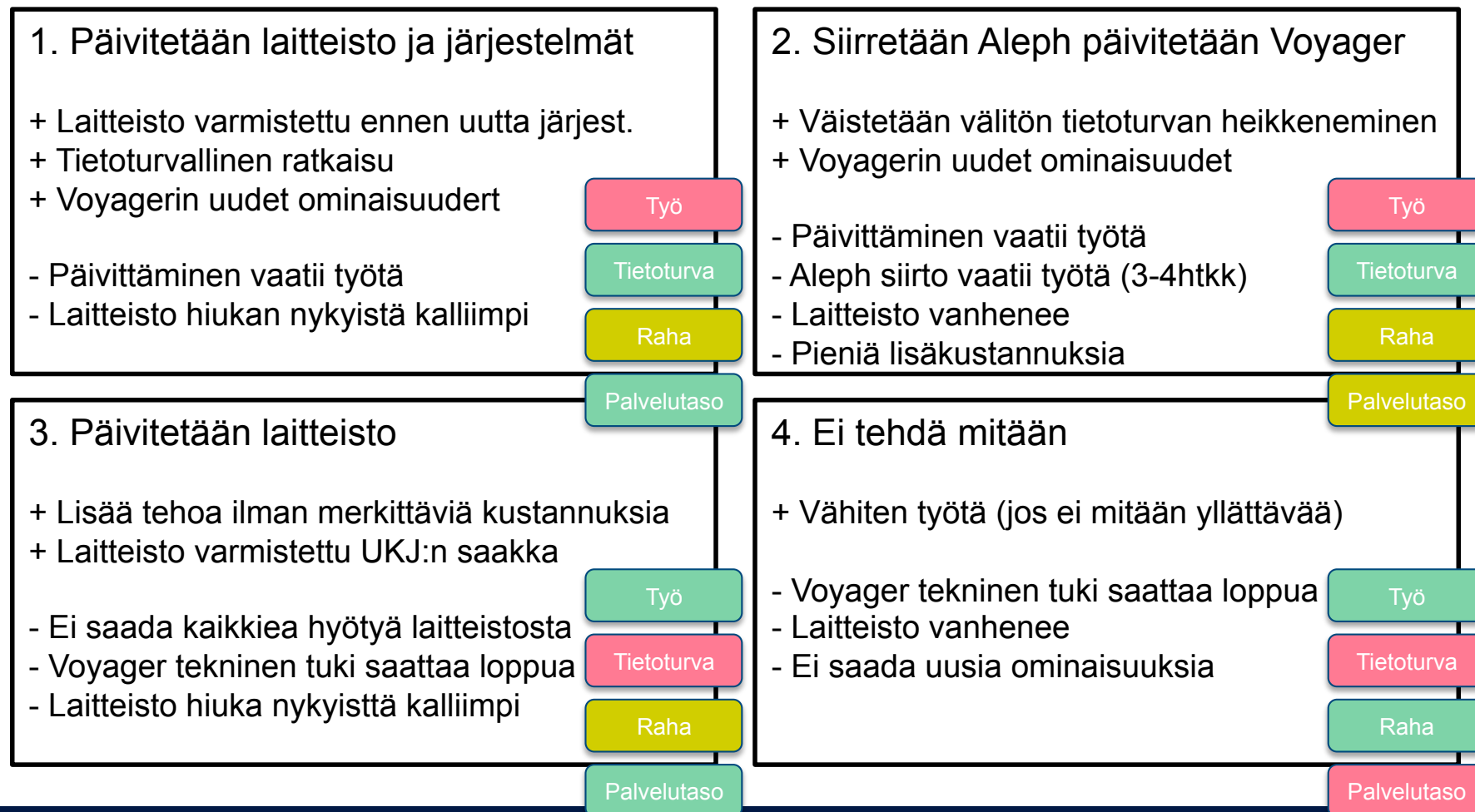
4. Ei tehdä mitään

- Laitteiston vanheneminen kasvattaa laitevikojen riskiä
 - Palvelukatkot, yllättävät kulut, kasvavat huoltomaksut
- Voyager teknisen tuen loppuminen kasvattaa tietoturvallisuuteen kohdistuvaa riskiä
- Ei vaadi työtä, ellei jotain yllättävää tapahdu

Vaihtoehtojen vertailu – sitoutuminen 4 vuotta tai yli

Vaihtoehtojen vertailu – sitoutuminen 3 vuotta

Suositteltu vaihtoehto

- Tehdään hankintapäätös uudesta laitteistosta mahdollisimman pian (leasing 4 tai 3 vuodelle)
 - Kolmen vuoden ratkaisu olisi suhteellisesti kalliimpi
- Päivitetään Voyager kesällä 2016
- Näin toimimalla hankitaan rauha seuraaviksi vuosiksi, jolloin vaihtoehdot uusiksi kirjastojärjestelmiksi ovat selkeämpiä ja päätöksentekoon jää aikaa
 - Uuden sukupolven järjestelmät vasta nuoria tai kehitteillä
- Yhdessä eteneminen on kaikkien etu
 - Järjestelmäsopimukset on tehty konsortioina
 - Laitteisto on yhteinen
 - Yhden irtautuminen vaikeuttaisi muiden asemaa
 - Yhdessä hankittu järjestelmä (avoin tai suljettu) on aina halvempi

KANSALLISKIRJASTO - Kirjastoverkkopalvelut